

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

डॉ. जी. एन. खजुरिया आणि इतर

- व्हर्सस -

दिल्ली विकास प्राधिकरण आणि इतर

मार्च 18,1996

[न्यायमूर्ति के. रामास्वामी आणि न्यायमूर्ति जी. बी. पटनायक]

दिल्ली विकास प्राधिकरण-विकास योजना-उद्यानासाठी राखून ठेवलेले क्षेत्र-शाळेला वाटप-रहिवाशांकडून आव्हान- शाळा काढून टाकण्यासाठी आणि रिकामी करण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाचे निर्देश-मार्गच्युती आणि बेकायदेशीर वाटपासाठी जबाबदार व्यक्ती-जबाबदारी निश्चित करणे- चौकशी करणे- वरवरच्या चौकशीचे संचालन वगळले - प्राधिकरणाचे व्यवस्थापन आणि लबाडीसाठी जबाबदार व्यक्ती-योजनेला मान्यता मिळाल्यानंतर शाळेसाठी जागेचे वाटप सुरू करण्यासाठी- अखेरीस नायब राज्यपाल यांनी योजना मंजूर केली - अशा परिस्थितीत अहवाल बंद करण्यासाठी निर्देश.

दिवाणी अपिलीय अधिकार क्षेत्र : दिवाणी अपील क्रमांक ७९३३/१९९५

मध्ये

आय. ए. क्रमांक २

दिनांक ०८/०३/१९९४ रोजी दिल्ली उच्च न्यायालयाने सी. डब्ल्यू. पी. क्रमांक ३८१२/१९९२ मध्ये दिलेल्या न्यायनिर्णय आणि आदेशावरून.

अपीलकर्त्यासाठी श्री. जी. के. बन्सल.

उत्तरवादींसाठी श्री. जे. डी. जैन.

दिल्ली विकास प्राधिकरणासाठी श्री. गोपाल सुब्रमण्यम आणि सुश्री इंदू मल्होत्रा

उत्तरवादी क्रमांक २ साठी श्री. डी. व्ही. सहगल, श्री. प्रदीप कुमार, सुश्री नैना किजरीवाल आणि सुश्री अनिल कटियार.

न्यायालयाने पुढीलप्रमाणे आदेश दिले :-

विनंती केल्याप्रमाणे, या न्यायालयाच्या न्यायनिर्णयानुसार शाळा रिकामी करण्याची आणि ती काढून टाकण्याची मुदत दिनांक ३० एप्रिल १९९६ पर्यंत वाढवण्यात आली आहे.

जरी श्री डी.एस. मेश्राम, मुख्य नियोजक, नगर आणि ग्रामीण नियोजन संस्था, भारत सरकार, शहरी व्यवहार आणि रोजगार मंत्रालयाने दिनांक १७ नोव्हेंबर, १९९५ रोजीचे अहवाल सादर केला आहे : दुर्दैवाने, त्यांनी या न्यायालयाच्या आदेशाच्या परिणामाशी जुळवून घेतले नाही किंवा त्या दृष्टीकोनातून हा विषय उपस्थित केला नाही. त्यांनी केवळ वरवरची चौकशी केली आहे आणि जे स्पष्ट आहे तेच सांगितले आहे आणि त्याहून अधिक काही नाही. त्यांनी सखोल चौकशी करायला हवी होती, पण तसे करण्यात ते अपयशी ठरले. त्याचा अहवाल एखाद्या लिपिकाने लिहिलेल्या टिप्पणीसारखा आहे आणि त्याहून अधिक काही नाही. तथापि, आम्ही अहवालाशी संलग्न केलेल्या नोंदी काळजीपूर्वक तपासल्या आहेत. नोंदींवरून हे स्पष्ट होते की मूळतः हे क्षेत्र उद्यानासाठी राखून ठेवण्यात आले होते आणि उद्यानासाठी राखून ठेवलेल्या जमिनीचे क्षेत्र कोणत्याही तिसऱ्या संस्थेला देण्याचा हेतू होता असे कोणतेही संकेत नव्हते. खरे तर, उपाध्यक्षांनीही त्या दिशेने वारंवार लक्ष वेधले होते. त्यांनी शाळा रिकामी करण्याची आणि उद्यानाचे जतन करण्याची नोटीसही जारी केली होती. त्यानुसार नोटीस देण्यात आली असली तरी पुढील कारवाई करण्यात आली नाही. परिणामी, रहिवाशांना हे प्रकरण हाती घ्यावे लागले आणि शेवटी या न्यायालयाकडून आदेश मिळवण्यात त्यांना यश आले.

आम्ही मार्गच्युति आणि बेकायदेशीर वाटपासाठी जबाबदार असलेल्या व्यक्तीची छाननी करण्याचा प्रयत्न केला परंतु त्या संदर्भात जबाबदार असलेल्या वास्तविक व्यक्तीची ओळख पटवणे या परिस्थितीत कठीण आहे. त्यांनी कुशलतेने व्यवस्थापन केले होते आणि शाळेसाठी जागेचे वाटप करण्याच्या योजनेला मान्यता मिळाल्यानंतर अधिकार मिळविण्यासाठी त्यांनी लबाडी केली होती. ही योजना शेवटी नायब राज्यपालांनी मंजूर केल्यामुळे ती अधिकृत कारवाईच्या कक्षेत गेली. तो कायद्याच्या तावडीतून निसटला आहे. त्यामुळे अशा परिस्थितीत काहीही केले जाऊ शकत नाही. तदनुसार अहवाल बंद केला जातो.

टी. एन. ए

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच

सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील
आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करिता वैध मानला जाईल.

X - X - X - X